

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **M.W.**

oskarżonego o czyny z art. 276 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 3 grudnia 2025 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w Tucholi

zawartego w postanowieniu z dnia 3 listopada 2025 r., sygn. akt II K 217/25,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tucholi postanowieniem z dnia 3 listopada 2025 r. wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania sprawy o sygn. akt II K 217/25 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Motywując swoje wystąpienie wskazał, że ocena zasadności przyjętej linii obrony oskarżonego wymagała będzie dokonania oceny prawidłowości działań (bądź też zaniechań) Prezesów Sądu Okręgowego w B. oraz Sądu Apelacyjnego w [...], które są jednostkami hierarchicznie nadrzędnymi nad sądem wyznaczonym do rozpoznania sprawy.

Wynikające z tego faktu zależności stanowią przeszkodę dla zachowania obiektywizmu przez sędziów i asesorów Sądu Rejonowego w Tucholi, co potwierdzają także złożone przez nich oświadczenia w trybie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. Powyższe okoliczności uzasadniają zatem – w ocenie wnioskującego – wyznaczenie do rozpoznania sprawy sądu spoza apelacji gdańskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w swoich orzeczeniach, że skoro przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k. stanowi odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), to możliwość skorzystania z tego trybu powinna mieć miejsce wyjątkowo, gdy przemawiają za tym szczególne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Zbyt pochopne wykorzystywanie instytucji *forum extraordinatum* w praktyce mogłoby bowiem prowadzić do skutku odwrotnego od zamierzonego, tj. osłabienia poczucia zaufania społeczeństwa do bezstronności sądów i ich niezależności od innych władz. W judykaturze kryterium „*dobra wymiaru sprawiedliwości*”, o którym mowa w art. 37 § 1 k.p.k. jest tradycyjnie odnoszone do takich konkretnych sytuacji, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 23 lutego 2010 r., V KO 5/10; postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 39/18; postanowienie SN z dnia 27 marca 2023 r., IV KO 20/23). Niemniej jednak powyższe przekonanie musi być oparte na racjonalnych i rzeczywistych przesłankach (zob. postanowienie SN z dnia 13 sierpnia 2013 r., V KO 55/13; postanowienie SN z dnia 16 lipca 2014 r., III KO 50/14; postanowienie SN z dnia 14 marca 2018 r., IV KO 14/18; postanowienie SN z dnia 25 listopada 2021 r., II KO 94/21). Tych zaś sąd występujący z inicjatywą nie wykazał.

Wniosek będący przedmiotem rozpoznania opiera się wyłącznie na stanowisku obrońcy oskarżonego zawartym w sprzeciwie od wyroku nakazowego,

iż „nie może być tak, że jakiegokolwiek organ – w szczególności Prezes Sądu Rejonowego w S., za akceptacją Prezesa Sądu Okręgowego w B oraz Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] żądają bez wskazania stosownej podstawy prawnej wydania akt sprawy zakończonych, w których obowiązek przechowywania jeszcze nie minął, celem ich zniszczenia, co może w tych okolicznościach stanowić rażące naruszenie prawa” (k. 347). Rzecz jednak w tym, że z akt sprawy wynika, iż wezwania do wydania akt spraw komorniczych nie były kierowane przez prezesa któregośkolwiek z wymienionych sądów, a przez Zastępcę Komornika A.G., która zresztą złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ich ukrywania przez M.W. (k. 1, 7-8, 14-15). Nie ujawniono przy tym żadnych dokumentów wskazujących na podejmowanie jakichkolwiek rozstrzygnięć przez Prezesa Sądu Okręgowego w B., zaś rola Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] ograniczała się wyłącznie do wyznaczenia A.G. zastępcą M.W. (k. 9-11). Stosowne zarządzenia wydawane były na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, najpierw z uwagi na odsunięcie tego ostatniego od wykonywania czynności przez Prezesa Sądu Rejonowego w S., a następnie jego zawieszenie w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości. Zatem twierdzenia o aprobowaniu przez Prezesa Sądu Okręgowego w B. i Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] żądania wydania od oskarżonego akt objętych zarzutami nie znajdują jakiegokolwiek potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Tym samym na obecnym etapie – wbrew sugestiom sądu występującego z inicjatywą – kwestia odpowiedzialności karnej M.W. nie jest uzależniona od oceny prawidłowości działań czy też zaniechań ze strony Prezesa Sądu Okręgowego w B. i Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...].

Końcowo podkreślić należy, że instytucja przewidziana w art. 37 k.p.k. nie służy kontroli zasadności podejmowanych w toku postępowania decyzji w przedmiocie wyłączenia sędziego z uwagi na przesłankę *iudex suspectus*. Tymczasem nie sposób oprzeć się wrażeniu, że sąd występujący z inicjatywą nie może pogodzić się z postanowieniem Sądu Okręgowego w B. o odmowie uwzględnienia wniosków sędziów Sądu Rejonowego w Tucholi i niewyłączeniu ich od rozpoznania przedmiotowej sprawy (k. 369-370). W tym kontekście podkreślić należy, że przesłanka „dobra wymiaru sprawiedliwości” wymaga, aby sąd

powołując się na nią, nie stwarzał w ten sposób wrażenia, że unika prowadzenia sprawy dla niego kłopotliwej. Próby uchylania się przez sądy od rozpoznania spraw, pod pozorem wskazywania jako ważkiej okoliczności, rzekomo przemawiającej za odstąpieniem od jej rozpoznania, z zupełnie nie przekonującego pretekstu nie służą dobru wymiaru sprawiedliwości (por. postanowienie SN z dnia 30 stycznia 2018 r., IV KO 131/17).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[WB]

[a.ł.]